

סילבוס

תיאוריות ביקורתיות מתקדמות באדריכלות
ADVANCE CRITICAL THEORIES IN ARCHITECTURE

סמסטר א' תשע"ז
2 ש"ס

שם המרצה: ד"ר ערן נוימן
טלפון: 03-6405552
דואר אלקטרוני: eneuman@post.tau.ac.il

לפי תאום טלפוני מראש

טלפון: שעות קבלה: יום: חדר:

תיאור הקורס

הקורס יבחן את אופני הפרשנות של האדריכלות בהקשר היסטוריוגרפי. מתוך עיון בתיאוריות ביקורתיות, בקורס, נבחן מספר מודלים שונים של פרשנות האדריכלות ואת הקונטקסט האינטלקטואלי שבעטיו צמחו. בין היתר, נבחן את שאלת מודל הפרשנות הפוליטית (פוקו) מול האסתטית (אדורנו) והשילוב בניהם (דלז, רנסייר), פרשנות פוסט-מרקסיסטית (טאפורי, הייז) מודלים פסיכואנליטיים לפרשנות המרחב האדריכלי (וידלר, קאזינס), פוסט-קולוניאליסטיים (באבא), מגדריים (קולומינה), טכנולוגיים-ביקורתיים (גרוס, פיקון) ופנומנולוגיים (לת'רבורו, פרז-גומז). מטרת הקורס היא להקנות לסטודנט/ית ידע שבאמצעותו יוכלו למקם את המחקר שלהם ביחס לשיח התיאורטי-ביקורתי שהתפתח באדריכלות בארבעים השנים האחרונות.

The course seeks to explore modes of interpretation of architecture in historiographical context.

Reading in critical theory texts, in the course, we will examine several models of architectural interpretation in the intellectual context in which they emerged. Among others, we will examine modes of political interpretation (Foucault) in opposition to aesthetic ones (Adorno), and their combining (Deleuze, Rancière), post-Marxist interpretation (Tafuri, Hays), psychoanalytical modes of spatial interpretation (Vidler, Cousins), postcolonial theories (Bhabha), gender theories (Colomina), critical-technology (Picon) and phenomenological modes of interpretation (Leatherbarrow, Pérez-Gómez).

The aim of the course is to establish knowledge that will assist the student locate his/her research in relation to the critical-theoretical discourse that was developed in architecture in the last forty years.

נוכחות והשתתפות בשיעורים.

בחציו הראשון של השיעור נדון במספר מודלים של פרשנות באדריכלות, תוך כדי קריאה בטקסטים מרכזיים מהאדריכלות. בחציו השני של השיעור, הסטודנטים יתבקשו לבחור תיאורטיקן/תיאורטיקנית מתחום התיאוריה הביקורתית באדריכלות להציג את עבודתם בכיתה. בעבודת הסיכום, יתבקשו הסטודנטים לדון בהגות של תיאורטיקן או תיאורטיקנית מתחום האדריכלות.

מרכיבי הציון הסופי

עבודה 100%

פירוט נושאי הקורס (נתון לשינויים)

מהלך השיעורים:

שיעור 1:

הצגת נושא השיעור:

השיעור ידון בשאלת הפרשנות האדריכלית. לשם כך נפנה לטקסטים של אומברטו אקו (פרשנות ופרשנות יתר) ושל פול ריקר. איך מתבצעת פעולת הפרשנות? מיהו/מיהי המפרש/ת? מהו הטקסט האדריכלי? מה גבולותיו? וכו'.

שאלה ראשונה: האסתטי והפוליטי

שיעורים 2 ו 3

בדיון זה נדון באופן בפרשנות האסתטי של המרחב האדריכלי לפי מתודות הפרשנות הבאות מההיסטוריה של האמנות היחס לדיון בפוליטי שהתפתח בשנים באחרונות בפרשנות הביקורתית של המרחב. בדיון זה, נתמקד בקריסה של האסתטי אל הפוליטי ונציע אופנים לגשר בין השנים. תיאורטיקנים בהם נדון: פוקו, דלז, אדרנו, רנסייר.

שאלה שנייה: יחסי חליפין

שיעור 4

בשיעור זה נדון בתיאוריות המרקסיסטיות והפוסט-מרקסיסטיות ובאופנים בהם הם הגיעו לדיון האדריכלי. כיצד פרשנות המרחב דרך ניתוח יחסי הגומלין הנוצרים בין ישויות שונות באה לידי ביטוי בשיח האדריכלי. תיאורטיקנים בהם נדון: מרקס, טאפורי, הייז.

שאלה שלישית: אדריכלות על הספה

שיעור 5

מהו הסובייקט המאכלס את המרחב האדריכלי? כיצד הוא או היא משמשים פלטפורמה להופעתו של פתולוגיות שונות? בדיון זה נדון באופן שבו הפסיכואנליזה חדרה אל הדיון האדריכלי והאופנים בהם שימשה לניתוח היחס בין הסובייקט לאובייקט האדריכלי.

תיאורטיקנים בהם נדון: פרויד, לאקאן, וידלר, קאזינס.

שאלה רביעית: מגדר

שיעור 5

ומה עם הסובייקטיביות? בדיון זה נדון בשאלת המגדור של המרחב. כיצד פרשנות על בסיס מגדרי הביאה להבנה שונה של המרחב. האם ההבנה המגדרית של המרחב והפרשנות המדגרת הביאה לשינויים בפרקטיקה האדריכלית ולאופנים בהם אנחנו משתמשים במרחב. תיאורטיקנים בהם נדון: באטלר, קולומינה.

שאלה חמישית: פוסט קולוניאליזם

שיעור 6

הפרשנות הפוסט-קולוניאליסטית מעלה שאלות לגבי יחסי הגומלין בין קבוצות אתניות שונות, לאומים שונים וקבוצות דתיות שונות. בשיעור זה, נדון באופנים בהם בפרשנות הפוסט-קולוניאליסטית השפיעה על הדיון האדריכלי. תיאורטיקנים בהם נדון: באבא.

שאלה שישית: פנומנולוגיה

שיעור 7

בדיון זה נתמקד באופנים בהם הפנומנולוגיה הציעה מודוס חדש לפרשנות האדריכלית. הפנומנולוגיה התמקדה בשאלת המקום, החומר והזמניות. כאמצעי פרשני היא הציעה להתייחס לאדריכלות כאל מרחב פואטי. בדיון זה נדון בשאלות אלו. תיאורטיקנים בהם נדון: לתירבורו, פרז-גומז.

שיעורים 8-13

הצגות של סטודנטים

רשימת מקורות חלקית (נתון לשינויים)

- Bhabha, Homi, The location of culture, Published: London : Routledge, c1994
- Colomina, Beatriz, Sexuality & space, editor, Published: New York : Princeton Architectural Press, c1992
- Deleuze, Gilles, Foucault; translated and edited by Sean Hand ; foreword by Paul Bove, Published: Minneapolis : University of Minnesota Press, c1988
- Foucault. Michel, Power/knowledge: selected interviews and other writings, 1972-1977 ; edited by Colin Gordon ; translated by Colin Gordon ... [et al.]

Published: New York : Pantheon Books, c1980

- **Hays, Michael K., Modernism and the posthumanist subject : the architecture of Hannes Meyer and Ludwig Hilberseimer, Published: Cambridge, Mass. : MIT Press, 1995**
- **Lacan, Jacques, Ecrits : a selection ; translated by Bruce Fink in collaboration with Heloise Fink and Russell Grigg, Published: New York : W. W. Norton, c2002**
- **Leatherbarrow, David, Uncommon ground : architecture, technology, and topography, Published: Cambridge, Mass. : MIT Press, c2000**
- **Perez-Gomez, Alberto, Architecture and the crisis of modern science, Published: Cambridge, Mass. : MIT Press, c1983**
- **Ranciere, Jacques, The politics of aesthetics : the distribution of the sensible; translated with an introduction by Gabriel Rockhill, Edition:Pbk. ed.**
- **Tafuri, Manfredo, The sphere and the labyrinth : avant-gardes and architecture from Piranesi to the 1970s; translated by Pellegrino D'Acierno and Robert Connolly, Published:Cambridge, Mass. : MIT Press, 1990**
- **Vilder, Anthony, The architectural uncanny : essays in the modern unhomely, Published: Cambridge : MIT Press, c1992**